

ԵՊՀ ԻՄ ուսանողների բավարարվածությունը մասնաճյուղից
/2016-17 ուստարի, առցանց հարցում/
ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐԻ ԿԱՐԾԻՔՆԵՐԸ ԵՎ ԱՌԱՋԱՐԿՆԵՐԸ

21.10.2017թ.

2016-17 ուստարում առցանց եղանակով անցկացված հարցմանը, որը վերաբերում է մասնաճյուղի կրթա-կազմակերպչական կառույցների գործունեությունից ուսանողության բավարարվածությանը, մասնակցել է 403 ուսանող: Բացի կարծիք-գնահատականներից, կազմակերպիչներն ուսանողներին հնարավորություն են ընձեռել ներկայացնել առաջարկներ, որոնց իրագործումը կարող է նպաստել նրանց կրթական կարիքների ավելի լիարժեք բավարարմանը, ժամանակակից աշխատաշուկայում ավելի պահանջարկված դառնալուն: Այդ առաջարկները փորձել ենք տեսակավորել և հնարավորինս ընդհանրացնել: Դրանք վիճակագրական առումով շատ չեն: Սակայն, նկատի ունենալով մասնաճյուղում իրագործվող բարեփոխումների ուղղվածությունը, մասնավորաբար, արդեն ներդրված «Կրթական ծրագրերի պատասխանատու»-ի ինստիտուտի արդյունավետ գործառնան յուրահատկությունները, կարող են դառնալ ուշադրության արժանի՝ գոնե պատասխանատուների մակարդակում քննարկման ու վիճարկման տեսանկյունից: Վիճակագրորեն փոքրաքանակ առաջարկությունների պայմաններում սա հատուկ ենք ցանկանում ընդգծել, հետևյալ փաստարկմամբ:

Մասնաճյուղի գործունեության, «արտաքին աշխարհի» հետ նրա կապերի, համագործակցության խնդիրներին նվիրված հարցումներում, որոնք անց են կացվել 2011 թվականից սկսած, թեկուզ և քիչ, բայց եղել են դեպքեր, երբ մասնաճյուղի ներքին ու արտաքին շահակիցների առանձին ներկայացուցիչներ, սեփական անիրագրելիությունն ու պասիվությունը, անտարբերությունն ընդհանուր հիմնահարցերի հանդեպ «քողարկել» են արտաքին հանգամանքների քողի տակ: Օրինակ, մասնաճյուղի կայքում, կամ ցանկացած ընդհանուր կամ մասնագիտական ամբիոնում, դեկանատում տարիներ ի վեր արտացոլված են և պարբերաբար նորացվում են բուհի գործունեության, ուսանողներին հուզող փաստերի ու խնդիրների վերաբերյալ այնպիսի լիարժեք տեղեկություններ, որոնց մասին հարցերի պատասխաններում պետք է որ անիրագրելիություն չդրսևորվեր: Սակայն, մի շարք ուսանողներ, թեկուզ փոքրաքանակ, պարբերաբար պատասխաններում դրսևորում են անիրագրելիություն, անտեղյակություն, պատճառների մեջ հղվելով իրենցից անկախ արտաքին հանգամանքներին (ամբիոնից չեն հաղորդել, ուսխորհուրդը չի տեղեկացրել և այլն): Այդուհանդերձ **կան առաջարկներ**, որոնք թերևս մասնաճյուղի ներկա կրթական զարգացումների համատեքստում են: Նախ և առաջ դա վերաբերում է համապատասխան մասնագիտության կրթական ծրագրի կատարելագործմանը, մասնագիտական և ոչ մասնագիտական առարկաների ու դասաժամերի, տեսական ու գործնական գիտելիքների հարաբերակցության օպտիմալացմանը, առարկայական ծրագրերի բովանդակությանը, թեմատիկ պլանավորմանը և այլն: Այն, ինչը մասնաճյուղի ղեկավարության ուշադրության կենտրոնում է և ընթացիկ առօրյա մտահոգություններից մեկն է: Ապացույցներից մեկը կիսամյակի ընթացքում կրթական ծրագրերի կատարելագործմանը նվիրված բազմաթիվ քննարկումներն են, որի վերաբերյալ տեղեկությունները մշտապես ներկայացվում է մասնաճյուղի կայք էջում:

Բերենք օրինակներ ուսանողների գրած առաջարկներից:

Բնական գիտությունների ֆակուլտետի (ԲԳՖ) ուսանողի կարծիքով Թեոդոլիտային և մենզուլային հանույթ առարկան կարելի էր միավորել Տախետմետրական հանույթ առարկայի

հետ, անցնել համատեղ: Մեկ ուրիշ ուսանող գտնում է, որ այդ նույն առարկային տրամադրված ժամաքանակն ավելին է, քանի որ նրա բովանդակության ծանրակշիռ մասն ուսումնասիրել են նաև Գեոդեզիայի հիմունքներ առարկայի շրջանակներում: Մեկ այլ ուսանող համարում է, որ Էկոլոգիա, գեոէկոլոգիա և հանրային ռեսուրսների կադաստր առարկաներն իրար կրկնում են:

Կիրառական արվեստի ֆակուլտետի (Կ/ԱՖ) ուսանողը համարում է, որ թեմատիկ առումով կրկնվում են՝ բնագիտության կոնցեպցիա և Էկոլոգիա առարկաների որոշ հարցեր, ինչը հիմնավոր չէ: Միաժամանակ նա ցանկանում է, որ ուսումնական կրթական ծրագիրը նախատեսի գիտելիքներ անատոմիայից, մեկ ուրիշն առաջարկում է ավելացնել դիզայնի ուղղությամբ առարկաների քանակը:

Տնտեսագիտության ֆակուլտետի (ՏԳՖ) ուսանողը կարևորում է Գործավարություն օտար լեզվով առարկայի հայերեն լեզվով դասավանդումը՝ ինչը չկա: Մեկ ուրիշը գտնում է, որ Էկոնոմետրիկա-1 առարկայի դասավանդմանը պետք է հաջորդի Վիճակագրությունը, հետո նոր Էկոնոմետրիկա-2-ը, մինչդեռ այդպես չէ: Երրորդը համարում է, որ Առաջին բուժօգնություն և Քաղ. Պաշտպանություն առարկաների թեմաները որոշակիորեն կրկնվում են, որը՝ էլի չպետք է լինի: Մյուսն ավելի նպատակահարմար է տեսնում Մասնագիտական ներածություն ու Մերվիսագիտություն առարկաների միավորումը:

Ուսանողների մի մասի մոտ մեկ ուրիշ միտում է ուսումնառության մեջ **ոչ մասնագիտական առարկաների կարևորության վերաբերյալ**:

1. **Հումանիտար գիտությունների ֆակուլտետի** (ՀԳՖ) ուսանողն առաջարկում է ոչ մասնագիտական առարկաների քննություններն այդքան էլ չբարդացնել և հարցերի քանակը քչացնել: Մեկ ուրիշն ավելի ճիշտ է համարում, օրինակ Բնագիտության կոնցեպցիաներ, Էկոլոգիա և նմանատիպ մյուս ոչ մասնագիտական առարկաները ոչ թե ողջ կիսամյակի ընթացքում դասավանդվեն, այլ միջոցառումների կամ մի քանի օրյա սեմինարների տեսքով:

2. **Տնտեսագիտության ֆակուլտետի** ուսանողը համաձայն է, որ իրենց ուսումնական շաբաթական ժամաքանակի ավելացման հաշվին անցնեն լրացուցիչ մասնագիտական դասընթացներ:

3. **Բնական գիտությունների ֆակուլտետի** ուսանողը գտնում է, որ բակալավրական ուսուցման ընթացքում չպետք է կրկնվեն դպրոցում անցած առարկաների բովանդակությունը:

Ի լրումն ուսանողներին հարց էր տրվել, թե **ոչ մասնագիտական առարկաներից** որոնք են **կարևորում** իրենց ուսման համար, և, որոնք **օգտակար չեն համարում**: Հարցմանը մասնակցած 403 ուսանողների պատասխաններից 32-ում (8%) կարևորում են բոլոր առարկաները, իսկ 6-ը (մոտ 1,5%)՝ չեն կարևորում ոչ մի ոչ մասնագիտական դասընթաց: Ըստ որում, այս 6 ուսանողից 5-ը՝ հումանիտար գիտությունների ֆակուլտետից են: Ծայրահեղ այս գնահատականների կողքին նշենք մի քանի վիճակագրորեն «իմաստ» ունեցող տվյալներ որոշակի առարկաների վերաբերյալ: Այսպես օրինակ, ոչ մասնագիտական առարկաներից ամենաշատը (21 պատասխան՝ 403-ից) կարևորում են Օտար լեզուն, այնուհետև՝ Հայոց լեզուն (15), Էթիկան (13) և Ռուսաց լեզուն (13): Ինչպես տեսնում ենք ոչ մասնագիտական գիտելիքների կարևորումը բակալավրական ուսուցման բաժնի ուսանողության կողմից լիովին համահունչ է ժամանակակից աշխատաշուկայի պահանջներին, այն, ինչ առավելագույս ունի գործնական, գործածական բնույթ:

Ոչ մասնագիտական առարկաների մեջ 12 ուսանող ոչ օգտակար է համարում Ֆիզկուլտուրա առարկան (6-ը՝ ՀԳՖ-ից, 5-ը՝ ՏԳՖ-ից), 7-ը՝ վիլիստիպայությունը (5-ը՝ ՀԳՖ-ից, 2-ը՝ ՏԳՖ-ից), 6-ը՝ Հայոց պատմությունը (4-ը՝ ՏԳՖ-ից):

Բերենք ուշադրության արժանի որոշ առաջարկներ, որոնք կատարվել են ուսանողների կողմից հարցման բաց հարցերի շրջանակներում և որոնք վերաբերում են մասնաճյուղի ստորաբաժանումների աշխատանքին և տրամադրվող ռեսուրսներին:

Մասնավորաբար,

- ուսանողների մի մասը շահախնդիր է, որպեսզի ավելի հարստացվի մայրենի լեզվով թարգմանված մասնագիտական գրքերի գրադարանային պաշարը,

- Քարտեզագրություն և կադաստրային գործ և Կիրառական արվեստի մասնագիտության ուսանողները ցանկանում են ուսումնառության արդյունքում իրենց շնորհիվ նաև մանկավարժի որակավորում:

- մի շարք ուսանողներ ցանկանում են, որ ուսանողները հնարավորություն ունենան շաբաթվա մեջ որոշակի ժամերի դասերից հետո իրենց հուզող հարցերի շուրջ շփվել դասախոսների հետ;

- միւ շարք ուսանողներ պատրաստակամ են մագիստրոսական կրթությունն անցնել մասնաճյուղում և առաջարկում են դրա հնարավորություն ստեղծել;

- ուսանողները գտնում են, որ ժամանակի պահանջն է ու հարկավոր է, որ կրթական ծրագրերում հնարավորինս ներմուծվեն հոգեբանական բնույթի դասընթացներ, որը կօգնի նրանց անկաշկանդ շփվել դասախոսների հետ,

- տարբեր ֆակուլտետներից 15 առաջարկներում, այս կամ այն կերպ ցանկություն ու պահանջ է հնչեցվում ավելի շատ տեղեկանալու ուսանողների համար իրականացվող ծառայությունների, ուսանողական խորհրդի միջոցառումների մասին, ըստ որում՝ այդ միջոցառումներին ավելի ակտիվորեն մասնակցելու նպատակով:

- մի շարք պատասխաններում կա խնդրանք. խտրություն չդնել և բոլոր ուսանողներին ժամանակին իրազեկել իրենց հուզող խնդիրները շոշափող քննարկումների, ժամանցային միջոցառումների մասին:

Ելնելով ասվածից առաջարկվում է.

- «Կրթական ծրագրի պատասխանատու»-ների և մասնագիտական ամբիոնների ներկայացուցիչների հետ քննարկել ուսումնական պլաններում առանձին առարկաների կրկնողության կամ թեմատիկ բովանդակության անօգտակարության, ոչ մասնագիտական առարկաների կարգավիճակի փոփոխման վերաբերյալ ուսանողների արտահայտած մտահոգությունները,

- դրանց հիմնավորվածությունը մասնագիտորեն ապացուցվելու դեպքում ուսումնա-մեթոդական վարչության հետ քննարկել ժամանակագրական առումով տվյալ առաջարկները հաշվի առնելու և ուսումնական պլաններում փոփոխությունները ներմուծելու օբյեկտիվ հնարավորությունները, այդ մասին իրազեկելով տվյալ մասնագիտությունների հետ առնչություն ունեցող ներքին ու արտաքին շահակիցներին: Նույնը վերաբերում է այն դեպքին, երբ մասնագիտորեն ու կազմակերպչորեն հիմնավորվում է նման փոփոխությունների անօգտակարությունը կամ անհնարինությունը;

- Մասնաճյուղի գրադարանի և մասնագիտական ամբիոնների պատասխանատուների հետ քննարկել մայրենի լեզվով մասնագիտական գրականության համալրվածության խնդիրը և

հարկ եղած դեպքում, հասցեական պատվերների տեսքով մշակել միջոցառումներ ու ժամկետներ, մասնաճյուղի ֆինանսա-տնտեսական ու հրատարակչական հնարավորությունների շրջանակում նման գրականությամբ գրադարանային պաշարները փոխարացնելու համար;

- Մասնաճյուղային և ֆակուլտետային ուսանողական խորհուրդների ու Կարիերայի կենտրոնի ներկայացուցիչների հետ քննարկել սեփական գործունեության, իրագործվող միջոցառումների վերաբերյալ ուսանողության առանձին ներկայացուցիչների անտեղյակության օբյեկտիվ ճշմարտացիությունը այն դեպքում, երբ նրանք շահախնդրորեն ցանկացել են ժամանակին այն իմանալ: Դրանց հիմնավորվածության դեպքում մշակել ուսանողության ավելի լայն շրջաններին նախատեսվող միջոցառումների վերաբերյալ ժամանակին իրազեկելու ու դրանց մեջ նրանց ներգրավելու հնարավորությունները և դրանք կյանքի կոչել որոշակի ժամանակահատվածում:

-Կարևորելով ուսանողների ակտիվ ու իրազեկ մասնակցությունը նրանց ներգրավել իրենց առնչվող խնդիրների քննարկման և լուծումներ գտնելու գործընթացի մեջ :

Մասնագիտական կրթության որակի ապահովման բաժին